

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 5S/157/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1016201280
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 06. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Fulcová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2017:1016201280.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Šebestovej a členiek senátu JUDr. Dáši Filovej a JUDr. Evy Fulcovej, v právnej veci žalobcu: R. S., narodený XX.X.XXXX, bytom U. XXX/XX, F. D., proti žalovanému: Centrum právnej pomoci Kancelária Hlohovec, so sídlom M.R. Štefánika 1, Hlohovec, o preskúmanie rozhodnutia žalovaného sp. zn. 3287/2016 zo dňa 2.2.2016, takto

rozhodol:

Krajský súd v Bratislave rozhodnutie žalovaného sp. zn. 3287/2016 zo dňa 2.2.2016 z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Žalobcovi súd nárok na náhradu trov konania n e p r i z n á v a.

odôvodnenie:

I.

Konanie pred správnym orgánom.

1. Z obsahu pripojeného administratívneho spisu sp. zn. 3287/2016 zo dňa 2.2.2016 súd zistil, že dňa 3.12.2015 bola žalovanému doručená žiadosť žalobcu o poskytnutie právnej pomoci v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia správnych orgánov, vedená na Krajskom súde v Žiline pod sp. zn. 20S/202/2015. Žiadosť bola zaevidovaná pod sp. zn. 13306/2015. Následne Krajský súd v Žiline dňa 7.12.2015 rozhodol, že vec vedená pod sp. zn. 20S/202/2015 (pôvodne podaná žaloba) bude rozdelená na tri samostatné konania. Z uvedeného dôvodu žalovaný opatrením zo 2.2.2015 č. Op-HC/1/16 rozdelil konanie o nároku žalobcu na poskytnutie právnej pomoci na tri samostatné konania, pričom pod sp. zn. 3287/2016 je vedené konanie o nároku na poskytnutie právnej pomoci v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia GR ZVJS č. GRZVJS-4-1081/21/2015 zo dňa 30.10.2015.

2. Na preukázanie dôvodnosti žiadosti o poskytnutie právnej pomoci žalobca mal predložiť žalovanému: potvrdenie o príjme, žalobu podanú na Krajský súd v Žiline zo dňa 24.11.2015, sťažnosť na zbytočné prieťahy zo dňa 24.8.2015, Odpoveď NS SR zo dňa 03.09.2015 č. Ns 59/2015.

3. Zo žaloby zo dňa 24.11.2015, adresovanej Krajskému súde v Žiline, vyplýva, že žalobca sa touto žalobou domáhal preskúmania viacerých rozhodnutí/odpovedí a postupov, nadväzujúcich na jeho žiadosť o premiestnenie do iného ÚVTOS, ktorú podal dňa 8.9.2015. Jeho žiadosť bola zamietnutá, preto následne jeho rodičia podali žiadosť o prešetrenie rozhodovania o jeho žiadosti listom zo dňa 15.10.2015, ktorá bola vybavená odpoveďou GR ZVJS zo dňa 30.10.2015. Žalobca žiadal všetky rozhodnutia označené v žalobe zrušiť v celom rozsahu pre nedostatok odôvodnenia ako nepreskúmateľné. K žalobe boli okrem iného pripojené:

- Žiadosť rodičov žalobcu zo dňa 15.10.2015, ktorou rodičia žalobcu žiadali GR ZVJS o pomoc a prešetrenie postupu pri vybavovaní žiadosti žalobcu o premiestnenie zo dňa 8.9.2015

- List GR ZVJS zo dňa 30.10.2015, ktorého obsahom bolo opísanie postupu pri podávaní žiadosti o premiestnenie odsúdeného - obsahom nebola žiadna zmienka o žiadanom prešetrovaní rozhodovania II.

Argumentácia rozhodnutia žalovaného

4. Po získaní podkladov pre rozhodnutie žalovaný rozhodnutím zo dňa 2.2.2016, sp. zn. 3287/2016, žiadosť odvolateľa vyhodnotil tak, že mu nárok na poskytovanie právnej pomoci nepriznal. Rozhodnutie bolo doručené odvolateľovi dňa 9.2.2016.

5. Rozhodnutie bolo odôvodnené tým, že žiadateľ nespĺňa podmienky na poskytnutie právnej pomoci, pretože vo veci, s ktorou sa žiadateľ na žalovaného obrátil nebola vylúčená zrejma bezúspešnosť sporu s poukazom na skutočnosť, že účastníkom konania, ktoré sa začalo podaním rodičov žiadateľa, na ktoré odpovedal generálny riaditeľ ZVJS, nebol žiadateľ, ale jeho rodičia. Podľa žalovaného teda žalobu o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia generálneho riaditeľa ZVJS by boli oprávnení podať len rodičia žiadateľa. Žiadateľ podľa žalovaného nie je aktívne legitimovaný na podanie správnej žaloby na preskúmanie zákonnosti rozhodnutia generálneho riaditeľa ZVJS č. GR ZVJS zo dňa 30.10.2015 a v prípade, ak takúto žalobu podal, súd konanie zastaví podľa § 250d ods. 3 O.s.p. Žiadateľ preto nebol ani vyzvaný na uvedenie, na ktorom súde a pod akou sp. zn. je konanie vedené, pretože podľa žalovaného nemajú tieto skutočnosti žiaden vplyv na chýbajúcu aktívnu legitímáciu žiadateľa.

III.

Odvolacie dôvody

6. Dňa 25.2.2016 podal žalobca voči rozhodnutiu žalovaného zo dňa 2.2.2016, sp. zn. 3287/2016 odvolanie. Odvolanie bolo odôvodnené tým, že právny poriadok nevymedzuje pojem zrejmej bezúspešnosti. Zákon o poskytovaní právnej pomoci príkladmo uvádza, na čo je potrebné prihliadať pri posudzovaní zrejmej bezúspešnosti ako jednej z podmienok pre priznanie nároku na právnu pomoc. Pri aplikácii ustanovenia § 138 O.s.p. súdy dospeli k záveru, že o zjavnú bezúspešnosť ide vtedy, ak už zo skutkových tvrdení žiadateľa je nepochybné, že mu vo veci nemôže byť vyhovené. Odvolateľ považoval napadnuté rozhodnutie za nesprávne a jeho odôvodnenie za povrchové, keď sa žalovaný nedostatočne zaoberal dôvodmi jeho žaloby zo dňa 24.11.2015 a dopredu prejudikoval vec, ktorú môže konajúci súd vyhodnotiť inak. Rodičia žalobcu podali žiadosť o nápravu a prešetrovanie na jeho podnet a GR ZVJS malo postupovať úplne inak, pretože sa porušujú jeho základné práva a slobody. Záverom žiadal, aby odvolací orgán napadnuté rozhodnutie, ktoré podľa odvolateľa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia zrušil a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie.

IV.

Vyjadrenie k odvolaniu

7. Žalovaný spolu s predložením správneho spisu na rozhodnutie podľa § 57 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. (Správny poriadok) predložil súdu aj vyjadrenie k odvolaniu zo dňa 07.03.2016.

8. Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu zopakoval stručne argumenty rozhodnutia a doplnil, že odvolateľ sa pôvodnou správnu žalobou, vo vzťahu ku ktorej žiadal o poskytnutie právnej pomoci, domáhal preskúmania viacerých rozhodnutí, vydaných v konaniach, kde bol účastníkom konania, avšak domáhal sa aj preskúmania rozhodnutia v konaní kde nebol účastníkom konania. Pôvodná žaloba bola rozdelená na tri samostatné konania, žiadosť o poskytnutie právnej pomoci bolo potrebné posudzovať vo vzťahu ku každému konaniu samostatne. Rozhodnutie GR ZVJS zo dňa 30.10.2015 bolo vydané v konaní, ktorého odvolateľ nebol účastníkom. Na základe týchto skutočností bol žalovaný presvedčený, že v konaní proti GR ZVJS bola podľa jeho názoru nepochybné preukázaná bezúspešnosť konania, keďže žiadateľ nebol účastníkom označeného konania a chyba teda jeho aktívna legitímácia na podanie žaloby v správnom súdnom konaní. Žalovaný ďalej uviedol, že nepovažuje odvolanie za dôvodné a navrhol, aby súd napadnuté rozhodnutie potvrdil.

V.

Právna úprava a závery správneho súdu

9. Predmetom konania je preskúmanie zákonnosti neprávoplatného rozhodnutia žalovaného o nároku na poskytnutie bezplatnej právnej pomoci na základe riadneho opravného prostriedku žalobcu.

10. Krajský súd v Bratislave postupom podľa III. hlavy V. časti O.s.p. (§ 250l a nasl. O.s.p.) preskúmal opravným prostriedkom napadnuté rozhodnutie a postup žalovaného, pričom pri preskúmaní zákonnosti napadnutého rozhodnutia sa oboznámil s listinami obsiahnutými v administratívnom spise a súdnom spise, a dospel k záveru, že odvolanie je dôvodné.

11. Z obsahu napadnutého rozhodnutia žalovaného vyplýva, že dôvodom jeho vydania bola skutočnosť, že správny orgán na základe priložených listinných dokladov mal za preukázané, že odvolateľ ako žiadateľ o poskytnutie bezplatnej právnej pomoci nespĺnil zákonnú podmienku obsiahnutú v ustanovení

§ 6 ods. 1 písm. b/ zákona o poskytovaní právnej pomoci, v zmysle ktorej fyzická osoba má právo na poskytnutie právnej pomoci bez finančnej účasti, ak nejde o zrejmu bezúspešnosť sporu. Uvedená podmienka je pritom nevyhnutným predpokladom na poskytnutie právnej pomoci v zmysle § 6 ods. 1 cit. zákona.

12. Podľa § 10 ods. 5 zákona č. 327/2005 Z.z. o poskytovaní pomoci osobám v hmotnej núdzi v znení účinnom od 1.1.2014 do 30.6.2016 (v čase vydania napadnutého rozhodnutia), Centrum rozhodne o žiadosti do 30 dní od doručenia žiadosti, ktorá spĺňa náležitosti podľa odseku 1; túto lehotu nemožno predĺžiť. Proti rozhodnutiu, ktorým sa priznáva nárok na poskytnutie právnej pomoci, nie je možné podať opravný prostriedok. Ak centrum rozhodne, že nárok na poskytnutie právnej pomoci nepriznáva, možno v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia podať prostredníctvom centra odvolanie na príslušný krajský súd, o čom centrum žiadateľa náležite poučí v odôvodnení rozhodnutia.

13. Podľa § 10 ods. 5 zákona č. 327/2005 Z.z. o poskytovaní pomoci osobám v hmotnej núdzi v znení účinnom od 1.7.2016, Centrum rozhodne o žiadosti do 30 dní od doručenia žiadosti, ktorá spĺňa náležitosti podľa odseku 1; túto lehotu nemožno predĺžiť. Proti rozhodnutiu o nároku na poskytnutie právnej pomoci nie je možné podať opravný prostriedok. Proti rozhodnutiu o nepriznaní nároku na poskytnutie právnej pomoci možno podať správnu žalobu do 15 dní odo dňa doručenia tohto rozhodnutia.

14. Napadnuté rozhodnutie vydalo Centrum právnej pomoci kancelária Hlohovec dňa 2.2.2016. Dňa 23.2.2016 bolo voči označenému rozhodnutiu podané odvolanie ako riadny opravný prostriedok podľa poučenia, ktoré bolo dané v rozhodnutí, v súlade s § 10 ods. 5 zákona č. 327/2005 Z.z. Rozhodovanie o opravnom prostriedku bolo v tom čase upravené v tretej časti (Rozhodovanie o opravných prostriedkoch proti rozhodnutiam správnych orgánov) piatej hlavy (Správne súdnictvo) zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok. V súčasnosti oblasť správneho súdnictva upravuje zákon č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (SSP), ktorý nadobudol účinnosť dňa 1.7.2016.

15. Podľa § 492 ods. 1 SSP, konania podľa tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

16. Pretože konanie na základe opravného prostriedku odvolateľa sa začalo dňa 23.2.2016, t.j. pred účinnosťou SSP, je potrebné v ňom postupovať podľa Občianskeho súdneho poriadku.

17. Podľa § 244 ods. 1 O.s.p., v správnom súdnictve preskúmavajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy.

18. Podmienky poskytnutia bezplatnej právnej pomoci upravuje zákon č. 327/2005 Z.z. o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi

19. Podľa § 6 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z.z. v znení účinnom v čase vydania napadnutého rozhodnutia, fyzická osoba má právo na poskytnutie právnej pomoci bez finančnej účasti, ak

a) jej príjem nepresahuje 1,4-násobok sumy životného minima ustanoveného osobitným predpisom a nemôže si využívanie právnych služieb zabezpečiť svojím majetkom,

b) nejde o zrejmu bezúspešnosť sporu a

c) hodnota sporu prevyšuje hodnotu minimálnej mzdy okrem sporov, v ktorých nie je možné hodnotu sporu vyčísliť v peniazoch.

20. Podľa § 6 ods. 2 zákona č. 327/2005 Z.z. v znení účinnom v čase vydania napadnutého rozhodnutia, podmienky na poskytnutie právnej pomoci podľa odseku 1 písm. a) a b) musí fyzická osoba spĺňať počas celého trvania poskytovania právnej pomoci bez finančnej účasti.

21. Podľa § 8 zákona č. 327/2005 Z.z. v znení účinnom v čase vydania napadnutého rozhodnutia, pri posudzovaní zrejmej bezúspešnosti sporu centrum prihliadne najmä na to, či právo nezaniklo uplynutím času, či sa právo nepremiňovalo a či je žiadateľ schopný označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení, ktoré sú dôležité na zistenie skutkového stavu.

22. V súvislosti s inštitútom zrejmej bezúspešnosti v spore odvolací súd uvádza, že tento inštitút nie je výslovne definovaný právnym poriadkom Slovenskej republiky, avšak zo zákona o poskytovaní právnej pomoci možno vyvodiť, predovšetkým na čo je potrebné prihliadať pri posudzovaní zrejmej bezúspešnosti sporu ako jednej z podmienok pre priznanie nároku na poskytovanie právnej pomoci s tým, že všeobecné sudy judikovali, že o zrejmu bezúspešnosť sa jedná najmä vtedy, ak už zo skutkových tvrdení žiadateľa je nepochybné, že mu vo veci nemôže byť vyhovené.

23. Podľa odvolacieho súdu žalovaný v napadnutom rozhodnutí k záveru o bezúspešnosti sporu nedospel na základe zbežného posúdenia veci, ale právnym posúdením na vec sa vzťahujúcich ustanovení, upravujúcich správne súdnictvo. S konštatovaním žalovaného, že nebola vylúčená zrejma bezúspešnosť sporu, sa nemožno stotožniť. Pre nenaplnenie požiadavky § 6 ods. 1 písm. b/ zákona o poskytovaní právnej pomoci nestačí, že zrejmu bezúspešnosť sporu nemožno vylúčiť, ale je nevyhnutné, aby bezúspešnosť sporu žiadateľa bola tak jednoznačná, že je zrejma už na základe zbežného posúdenia veci, t.j. „bije do očí“. V opačnom prípade ide len o možnú bezúspešnosť sporu, ktorá sama

o sebe nevylučuje žiadateľa z nároku na poskytnutie právnej pomoci (napr. rozhodnutie NS SR sp. zn. 10Sžo/349/2015).

24. Predmetom žaloby, v súvislosti s ktorou odvolateľ žiadal o poskytnutie bezplatnej právnej pomoci bolo preskúmanie viacerých rozhodnutí a postupov v súvislosti s jeho žiadosťou o premiestnenie odsúdeného. Rozhodovanie o takejto žiadosti upravuje ôsma časť zákona č. 475/2005 Z.z. o výkone trestu odňatia slobody, nazvaná konanie vo veciach súvisiacich s výkonom trestu. Táto časť zákona rovnako upravuje aj to, kto je účastníkom konania.

25. Podľa § 97c zákona č. 475/2005 Z.z. (Účastník konania), účastníkom konania je odsúdený, ktorý dal svojim správaním podnet na začatie konania; účastníkom konania je aj ten, kto tvrdí, že môže byť rozhodnutím podľa tohto zákona vo svojich právach, právom chránených záujmoch alebo povinnostiach priamo dotknutý, a to až do času, kým sa preukáže opak.

26. Záver žalovaného o tom, kto bol účastníkom pôvodného konania nekorešponduje s ustanovením § 97c zákona č. 475/2005 Z.z., preto nemožno vyhodnotiť ako správny ani jeho záver o prípadnej aktívnej vecnej legitímácii na podanie správnej žaloby. K takému záveru možno dospieť až po dôkladnom skutkovom a právnom vyhodnotení správnej žaloby, ktorú je oprávnený uskutočniť iba správny súd pri rozhodovaní o nej. Možnú bezúspešnosť žiadateľa o poskytnutie právnej pomoci nemožno preto vôbec vyhodnotiť ako do očí bijúcu, t.j. zrejmu na základe bežného posúdenia veci.

27. Rozhodovanie o priznaní nároku na poskytnutie právnej pomoci podľa zákona o bezplatnej právnej pomoci môže predstavovať obmedzenie práva na súdnu a inú právnu pomoc garantovaného ústavnou, preto je nanajvýš nutné brať do úvahy čl. 13 ústavy tak, aby do tohto práva bolo zasiahnuté skutočne len v nevyhnutnej miere a vždy v súlade so zákonom.

28. Z dôvodu, že žalovaný otázku zjavnej bezúspešnosti ako predpokladu na priznanie nároku na bezplatnú právnu pomoc nesprávne právne posúdil, súd podľa § 250q ods. 3 O.s.p. v spojení s §§ 250l ods. 2 a 250j ods. 2 písm. a) O.s.p. napadnuté rozhodnutie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

29. V novom konaní bude úlohou žalovaného opätovne posúdiť žiadosť žalobcu z hľadiska splnenia podmienok ustanovených § 6 ods. 1 zákona o bezplatnej právnej pomoci, pričom vo vzťahu k zisťovaniu zrejmej bezúspešnosti je viazaný právnym názorom súdu vysloveným v tomto rozsudku (§ 250r O. s. p.).

30. Podľa § 250k ods. 1 O.s.p., ak mal žalobca úspech celkom alebo sčasti, súd mu proti žalovanému prizná právo na úplnú alebo čiastočnú náhradu trov konania. Ak bolo rozhodnutie správneho orgánu zrušené z dôvodu podľa § 250j ods. 3, súd žalobcovi prizná úplnú náhradu trov konania. Môže tiež rozhodnúť, že sa náhrada trov celkom alebo sčasti neprizná, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

31. Pretože žalobca bol v konaní úspešný, vznikol mu podľa § 250k ods. 1 v spojení s § 250l ods. 2 O.s.p. nárok na náhradu trov konania. Pretože zo súdneho spisu nevyplývajú žiadne trovy, ktoré by žalobcovi vznikli, súd mu ich náhradu nepriznal.

32. Toto rozhodnutie senát Krajského súdu v Bratislave prijal pomerom hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. v znení zákona č. 33/2011 Z.z.).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je podľa § 250s O.s.p. prípustné odvolanie z len z dôvodov uvedených v § 250j ods. 2 písm. a) a b) O.s.p. (t.j. že rozhodnutie správneho orgánu vychádzalo z nesprávneho právneho posúdenia veci alebo zistenie skutkového stavu, z ktorého vychádzalo správne rozhodnutie, je v rozpore s obsahom spisov). Odvolanie je možno podať v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia, na Krajský súd v Bratislave. V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O.s.p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

V Bratislave, dňa 27. júna 2017